

Rahapelitulojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 13.40 - 18.03.2021, 13.49

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Tove
Sukunimi	Ekman
Sähköposti	tove.ekman@instituutit.fi
Organisaatio	Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Tämän lausunnon tueksi Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry järjesti keskustelu- ja kuulemistilaisuuden kaikille kulttuuri- ja tiedeinstituuteille sekä niiden taustaorganisaatioille. Instituuttiverkosto asettui yksimielisesti selvitysryhmän kolmannen vaihtoehdon, eli kokonaisuudistuksen, taakse. ☐

Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituuttiverkoston kuuluu 17 eri puolilla maailmaa sijaitsevaa instituuttia, jotka edistävät suomalaisen taiteen, kulttuurin ja tieteen kansainvälistä liikkuvuutta, näkyvyyttä ja yhteistyötä. Instituutit ovat itsenäisiä asiantuntijaorganisaatioita, jotka tekevät keskenään tiivistä yhteistyötä. Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry (SKTI) vahvistaa instituuttien keskinäistä yhteistyötä sekä avustaa instituutteja kotimaan viestinnässä, edunvalvonnassa ja hallintopalveluissa. ☐

Instituuttien ja SKTI:n yleisavustukset tulevat tällä hetkellä rahapelitoiminnan tuotoista, mutta niitä myönnettiin vuoteen 2014 asti yleisistä budjettivaroista. Myös tämän takia instituuttiverkosto näkee siirtymisen yleisiin budjettivarioihin luonnollisena ratkaisuna rahapelitulojen vähennyttä. Instituuttiverkoston näkemyksen mukaan neljännessä vaihtoehdossa olisi luonnollista, että instituutit siirrettään kehysbudjetointiin, mutta neljännessä vaihtoehdossa koettiin eettisesti ongelmalliseksi kytkös rahapelitoimintaan, vaikka siinä instituutit siirrettäisiin kehysbudjetointiin. ☐

Kulttuuri- ja tiedeinstituuttiverkosto näkee, että kolmas vaihtoehto on kestävin ja selkein ratkaisu, jonka myötä on mahdollista lisätä instituuttien ja koko toimialan työn pitkäjänteisyyttä. Kehysbudjetointiin siirtyminen lisää avustuksen saajien työn ennustettavuutta ja helpottaa strategista suunnittelua. Instituuttiverkosto haluaa vahvasti korostaa kulttuurin ja tieteen yhteiskunnallista merkitystä; rahoituksen siirtyminen valtion budjettiin ei saa tarkoittaa sitä, että vaihtuvat poliittiset voimasuhteet heiluttavat painotuksia. Ennustettavuuden tulee säilyä myös hallituskausien yli. ☐

Instituutit toivovat, että rahoitusuudistus mahdollistaisi monivuotisia yleisavustuksia. Sitä kautta strateginen suunnittelu helpottuu ja toiminnan vaikuttavuus ja tehokkuus paranevat entisestään. Kulttuuri- ja tiedeinstituutit tekevät vuosittain yhteistyötä yhteensä noin 900 yhteistyökumppanin kanssa, ja toiminnan lyhyt suunnittelukaari vaikeuttaa kumppanuuksien luomista ja lisärahoituksen hakemista kohdemaissa. ☐

Instituutit saavat projekteilleen rahoitusta myös kulttuuria ja tiedettä tukevilta säätiöiltä, yrityksiltä sekä kotimaisilta ja ulkomaisilta yhteistyökumppaneilta. Instituuttien in kind -tulot ovat merkittävät. Instituuttien toiminnalla on myös

työllistävä vaikutus. Rahoitusuudistuksen myötä instituuttiverkosto toivoo, että selvitetään erilaisia kannustinmalleja. Nykyinen järjestelmä ei juuri kannusta yksityisen rahoituksen keräämiseen eikä taloudellisesti kannattavaa ja kustannustehokasta toimintaa palkita. □

Instituuttiverkosto ei kannata työryhmän toista vaihtoehtoa, koska uudistuksen onnistumisen edellytyksenä on huolellinen valmistelutyö, jossa ratkaisuja harkitaan tarkasti ja edunsaajia kuullen. Siirtymäaika on siksi välttämätön. Siirtymäajan 2022–2023 rahoitus herättää kuitenkin suurta huolta. Koronapandemia on kurittanut varsinkin kulttuurialaa ennenäkemättömällä tavalla, ja yllättävät rahoitusleikkaukset ensi vuodelle olisivat tuhoisia. Kulttuuri- ja tiedeinstituutit haluavat korostaa, että ne toimivat jo tällä hetkellä varsin kustannustehokkaasti ja tavoitteellisesti. Äkillisiä sopeutumistoimia ei ole mahdollista tehdä ilman tuntuvia vaikutuksia toimintaan ja organisaatioiden rakenteisiin. Koronapandemia on entisestään tiivistänyt instituuttiverkoston sisäistä yhteistyötä ja tuonut mukanaan lisää synergiaetuja, kuten uusia kansainvälisiä yhteishankkeita. Digiloikka on ollut nopea. □

13 kulttuuri-instituutin ja neljän tiedeinstituutin yleisavustukset myönnetään eri momenteilta, ja SKTI haluaa korostaa koko instituuttiverkoston tasavertaisen kohtelun tärkeyttä. Kaikki 17 instituuttia tekee tiivistä yhteistyötä keskenään, ja niiden yhteistyöorganisaation SKTI:n tehtävä on tukea koko instituuttiverkostoa tasavertaisesti. □

Itsenäiset kulttuuri- ja tiedeinstituutit ovat osa suomalaista kansalaisyhteiskuntaa. Ne ovat osoittaneet, että toimintamalli on kustannustehokas, samalla mahdollista nopeaa kehittymistä ja uudistumista. Instituuttien autonomia on turvattava rahoitusuudistuksessa. Avoin ja toimiva vuoropuhelu rahoitusta myöntävän opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa on instituuteille tärkeää myös jatkossa. □